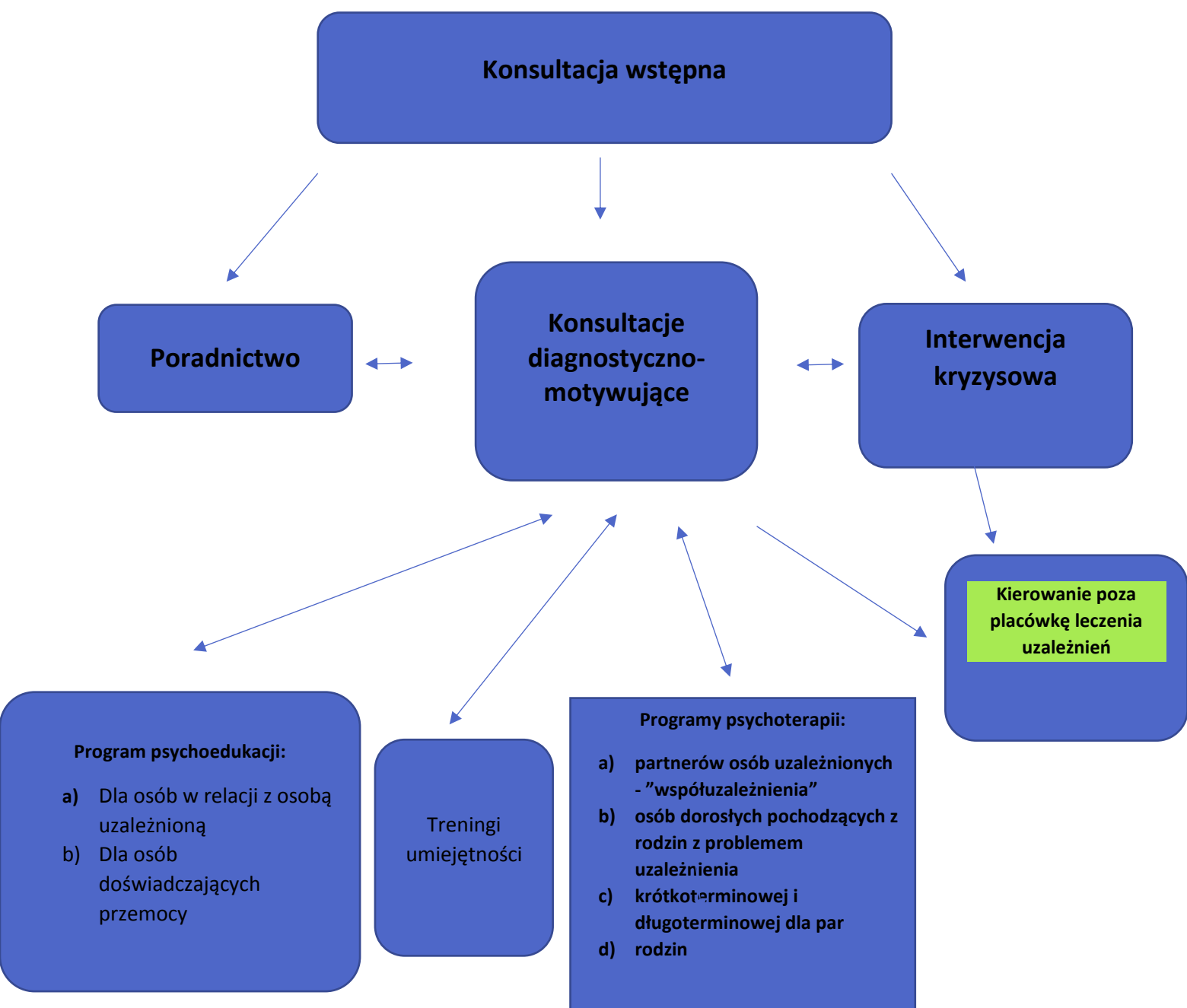

Schemat postępowania terapeutycznego wobec osób dorosłych obciążonych problemami wynikającymi z używania alkoholu / innych substancji psychoaktywnych / zaburzeń nawyków i popędów przez ich bliskich w placówkach leczenia uzależnień od alkoholu

A. Programy psychoterapii „współzależnienia” są ukierunkowane na rozwiązywanie osobistych problemów u dorosłych, bez względu na pokrewieństwo, pozostających w związku emocjonalnym z osobą z zaburzeniami:

a/ związanymi z używaniem alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych,

b/ z kategorii nawyków i popędów.

B. Programy psychoterapii problemów mających źródło w dzieciństwie osób dorosłych pochodzących z rodzin z problemem uzależnień są ukierunkowane na rozwiązywanie trudności osobistych mających swoje źródło w doświadczeniach z dzieciństwa związanych z

a/ używaniem alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych przez rodziców lub opiekunów,

b/ zaburzeniami nawyków i popędów u rodziców lub opiekunów.

Poradnictwo – działanie, którego celem jest stworzenie warunków do podjęcia przez pacjenta samodzielnej próby rozwiązania swojego problemu. Działalność poradnicza obejmuje: udzielanie wskazówek, przedstawianie różnych opcji wyboru i postępowania.(źródło: Wikipedia)

Konsultacja wstępna

GRUPA DOCELOWA: Z.03, Z81.1, Z81.3

Rozpoznania F41, F43, F45, F48, F60 po diagnozie lekarza specjalisty w zakresie psychiatrii lub lekarza w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii

MIEJSCE REALIZACJI:

- poradnia terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia
- poradnie leczenia uzależnień

CELE:

1. Rozpoznanie oczekiwań i potrzeb pacjenta
2. Obserwacja stanu fizycznego i psychicznego
3. Udzielenie informacji zgodnie ze zgłoszoną potrzebą (zapotrzebowaniem)
4. Udzielenie informacji na temat dostępnych dla pacjenta form pomocy
5. Udzielenie wsparcia emocjonalnego
6. Motywowanie do podjęcia dalszego kontaktu

METODY:

- rozmowa kierowana i obserwacja
- krótka interwencja
- edukacja
- dialog motywujący

CZAS REALIZACJI: 1 spotkanie

FORMA ŚWIADCZEŃ:

- porada

WYKONAWCY:

- specjalista psychoterapii uzależnień lub osoba uczestnicząca w programie szkolenia w zakresie specjalisty psychoterapii uzależnień, po ukończeniu I etapu szkolenia
- lekarz specjalista w zakresie psychiatrii lub w lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii
- specjalista psychologii klinicznej lub w trakcie specjalizacji lub psycholog

Poradnictwo

GRUPA DOCELOWA: Z.03, Z81.1, Z81.3, F41, F43, F45, F48, F60

MIEJSCE REALIZACJI:

- poradnia terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia
- poradnie leczenia uzależnień

CELE:

1. Obserwacja stanu fizycznego i psychicznego
2. Analiza dostępnych pacjentowi form pomocy w kontekście jego sytuacji
3. Motywowanie do podjęcia działania
4. Wspieranie samoskuteczności
5. Monitorowanie podjętych działań i analiza efektów
6. Motywowanie do dalszego kontaktu według potrzeb (konsultacja diagnostyczno-motywuująca lub dalsze poradnictwo)

METODY:

- rozmowa kierowana i obserwacja
- krótka interwencja
- edukacja
- dialog motywuujący

CZAS REALIZACJI: do 5 spotkań

FORMA ŚWIADCZEŃ:

- porada

WYKONAWCY:

- specjalista psychoterapii uzależnień lub osoba uczestnicząca w programie szkolenia w zakresie specjalisty psychoterapii uzależnień, po ukończeniu I etapu szkolenia
- instruktor terapii uzależnień
- lekarz specjalista w zakresie psychiatrii lub w lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii
- specjalista psychologii klinicznej lub w trakcie specjalizacji lub psycholog

Konsultacja diagnostyczno-motywująca

GRUPA DOCELOWA: Z.03, Z81.1, Z81.3, F41, F43, F45, F48, F60

MIEJSCE REALIZACJI:

- poradnia terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia
- poradnia leczenia uzależnień

CELE:

1. Ocena stanu fizycznego i psychicznego, w tym diagnoza nozologiczna
2. Rozpoznawanie problemów pacjenta, jego trudności i zasobów
3. Analiza oczekiwań i potrzeb pacjenta.
4. Ocena stopnia motywacji do podjęcia leczenia.
5. Ustalenie optymalnej ścieżki terapeutycznej dla pacjenta.
6. Skierowanie pacjenta do uzgodnionej formy leczenia.
7. Wzmacnianie motywacji do zmiany.

METODY:

- wywiad i obserwacja kliniczna

- badania laboratoryjne
- badania testami psychologicznymi
- dialog motywujący lub inne metody służące wzmocnieniu motywacji do podjęcia leczenia

CZAS REALIZACJI: do 1 miesiąca

FORMA ŚWIADCZEŃ:

- porady diagnostyczne (lekarskie, psychologiczne, specjalistów psychoterapii uzależnień)
- porady terapeutyczne
- konsultacje rodzinne

WYKONAWCY:

- specjalista psychoterapii uzależnień lub osoba uczestnicząca w programie szkolenia w zakresie specjalisty psychoterapii uzależnień, po ukończeniu I etapu szkolenia
- lekarz specjalista w zakresie psychiatrii lub w lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii
- specjalista psychologii klinicznej lub w trakcie specjalizacji lub psycholog

Interwencja kryzysowa

GRUPA DOCELOWA: Z81.1, Z81.3, F41, F43, F45, F48, F60

MIEJSCE:

- poradnia terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia
- poradnie leczenia uzależnień

CELE:

1. Rozpoznanie sytuacji kryzysowej oraz wynikających z niej problemów i potrzeb
2. Poznanie dotychczasowych sposobów radzenia sobie z kryzysem
3. Rozpoznanie zasobów i deficytów

4. Ustalenie optymalnej dla pacjenta strategii rozwiązania sytuacji kryzysowej
5. Wzmocnienie motywacji do zmiany
6. Wspieranie działań zmierzających do stabilizacji stanu wewnętrznego i sytuacji życiowej

METODY:

- wywiad i obserwacja kliniczna
- psychoterapia indywidualna

CZAS REALIZACJI: do 1 miesiąca

FORMA ŚWIADCZEŃ:

- porady
- sesje psychoterapii indywidualnej

WYKONAWCY:

- specjalista psychoterapii uzależnień lub osoba uczestnicząca w procesie certyfikacji w zakresie specjalisty psychoterapii uzależnień po ukończonym I etapie szkolenia
- psychoterapeuta lub osoba w trakcie szkolenia w zakresie psychoterapii, po ukończonym 2 roku nauki
- specjalista psychologii klinicznej lub w trakcie specjalizacji lub psycholog
- lekarz specjalista w zakresie psychiatrii lub w lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii

Program psychoedukacji osób dorosłych obciążonych problemami wynikającymi z używania alkoholu / innych substancji psychoaktywnych / zaburzeń nawyków i popędów przez ich bliskich w placówkach leczenia uzależnień od alkoholu

GRUPA DOCELOWA: Z81.1, Z81.3, F41, F43, F45, F48, F60

MIEJSCE:

- poradnia terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia
- poradnie leczenia uzależnień

CELE:

1. Poszerzenie wiedzy na temat:
 - a. Specyficznych trudności w funkcjonowaniu rodziny
 - b. patomechanizmów zaburzeń używania substancji i możliwości ich leczenia
2. Poszerzenie samoświadomości pacjenta w obszarze własnego funkcjonowania
3. Poznanie strategii radzenia sobie z problemami uzależnienia w rodzinie
4. Wzmacnianie poczucia samoskuteczności w podejściu do rozwiązywania problemów
5. Wzmacnianie umiejętności budowania wsparcia społecznego

METODY:

- psychoedukacja grupowa
- psychoedukacja indywidualna

CZAS REALIZACJI: 8-12 spotkań

FORMA ŚWIADCZEŃ:

- sesja terapii grupowej
- sesja terapii indywidualnej

WYKONAWCY:

- specjalista psychoterapii uzależnień lub osoba uczestnicząca w programie szkolenia w zakresie specjalisty psychoterapii uzależnień, po ukończeniu I etapu szkolenia
- specjalista psychologii klinicznej lub w trakcie specjalizacji lub psycholog
- psychoterapeuta lub osoba w trakcie szkolenia w zakresie psychoterapii, po ukończonym 2 roku nauki

Program psychoedukacji dla osób dorosłych doświadczających przemocy
--

GRUPA DOCELOWA: Z81.1, Z81.3, F41, F43, F45, F48, F60, oraz F10-19, F63.0, F63.8
(doświadczający przemocy)

MIEJSCE:

- poradnia terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia
- poradnie leczenia uzależnień

CELE:

1. Zatrzymanie przemocy w rodzinie poprzez poszerzenie wiedzy na temat:
 - a. Prawnych aspektów i procedur przeciwdziałania przemocy
 - b. Możliwości uzyskania pomocy w różnych instytucjach
 - c. Psychologicznych źródeł, mechanizmów i konsekwencji przemocy
 - d. Trudności w funkcjonowaniu rodziny z problemem przemocy
2. Poszerzenie samoświadomości pacjenta w obszarze własnego funkcjonowania
3. Poznanie strategii zatrzymywania przemocy
4. Wzmacnianie poczucia samoskuteczności w obronie siebie i dzieci przed przemocą
5. Wzmacnianie umiejętności budowania wsparcia społecznego

METODY:

- psychoedukacja grupowa
- psychoedukacja indywidualna

CZAS REALIZACJI: od 12 do 16 spotkań

FORMA ŚWIADCZEŃ:

- sesja terapii grupowej
- sesja terapii indywidualnej

WYKONAWCY:

- specjalista psychoterapii uzależnień lub osoba uczestnicząca w programie szkolenia w zakresie specjalisty psychoterapii uzależnień, po ukończeniu I etapu szkolenia
- specjalista psychologii klinicznej lub w trakcie specjalizacji lub psycholog
- psychoterapeuta lub osoba w trakcie szkolenia w zakresie psychoterapii, po ukończonym 2 roku nauki

Wskazane jest, aby wykonawcy posiadali certyfikat specjalisty w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie lub byli przygotowani w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym w zakresie kontaktu z członkami rodzin z problemem przemocy.

TRENINGI UMIEJĘTNOŚCI

GRUPA DOCELOWA: Z81.1, Z81.3, F41, F43, F45, F48, F60, oraz F10-19, F63.0, F63.8 (osoby dorosłe obciążone problemami wynikającymi z zaburzeń używania alkoholu/innych substancji psychoaktywnych/ nawyków i popędów przez ich bliskich oraz doświadczające przemocy)

MIEJSCE:

- poradnia terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia
- poradnie leczenia uzależnień

CELE:

1. Nauka umiejętności m.in. w zakresie:
 - a. Radzenia sobie z emocjami z uwzględnieniem radzenia sobie ze stresem
 - b. Komunikacji i asertywności
 - c. Umiejętności rodzicielskich
 - d. Przeciwdziałania przemocy
 - e. Budowania sieci wsparcia społecznego

METODY:

- trening

CZAS REALIZACJI: do 30 godzin/trening określonych umiejętności

FORMA ŚWIADCZEŃ:

- sesja terapii grupowej

WYKONAWCY:

- specjalista psychoterapii uzależnień lub osoba uczestnicząca w programie szkolenia w zakresie specjalisty psychoterapii uzależnień, po ukończeniu I etapu szkolenia
- specjalista psychologii klinicznej lub w trakcie specjalizacji lub psycholog
- psychoterapeuta lub osoba w trakcie szkolenia w zakresie psychoterapii, po ukończonym 2 roku nauki

Program psychoterapii dla osób bliskich osobom uzależnionym (psychoterapia „współuzależnienia”)

GRUPA DOCELOWA: Z81.1, Z81.3, F41, F43, F45, F48, F60

MIEJSCE REALIZACJI:

- poradnia terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia
- poradnia leczenia uzależnień
- dzienny oddział terapii uzależnienia od alkoholu
- dzienny oddział leczenia uzależnień

CELE:

1. Poszerzenie wiedzy na temat:
 - a. trudności w funkcjonowaniu rodziny z problemem uzależnień
 - b. patomechanizmów uzależnienia i możliwości jego leczenia
2. Poszerzenie samoświadomości pacjenta w obszarze:
 - a. własnego funkcjonowania psychospołecznego
 - b. uwikłania w relacji z osobą uzależnioną
 - c. cierpienia i bieżących problemów
3. Wzmacnianie motywacji do zmiany
4. Rozpoznanie czynników i mechanizmów leżących u podstaw funkcjonowania psychospołecznego oraz ogólnego stanu zdrowia
5. Poznanie własnego sposobu reagowania na poziomie emocjonalnym, poznawczym, behawioralnym

6. Opracowywanie strategii radzenia sobie z problemami osobistymi, stanami emocjonalnymi
7. Wzmacnianie poczucia samoskuteczności w podejściu do rozwiązywania problemów
8. Wzmacnianie umiejętności budowania wsparcia społecznego
9. Określenie osobistych potrzeb i pragnień oraz celów służących poprawie własnej sytuacji

METODY:

- elementy psychoedukacji dostosowane do potrzeb
- psychoterapia grupowa
- psychoterapia indywidualna

CZAS REALIZACJI: do 12 miesięcy

FORMA ŚWIADCZEŃ:

- porada terapeutyczna
- sesja psychoterapii grupowej
- sesja terapii indywidualnej
- sesja psychoterapii rodzinnej

WYKONAWCY:

- specjalista psychoterapii uzależnień lub osoba uczestnicząca w programie szkolenia w zakresie specjalisty psychoterapii uzależnień, po ukończeniu I etapu szkolenia
- specjalista psychologii klinicznej lub w trakcie specjalizacji lub psycholog
- psychoterapeuta lub osoba w trakcie szkolenia w zakresie psychoterapii, po ukończonym 2 roku nauki

Program psychoterapii dla osób dorosłych pochodzących z rodzin z problemem uzależnienia

GRUPA DOCELOWA: Z81.1, Z81.3, F41, F43, F45, F48, F60

MIEJSCE REALIZACJI:

- poradnia terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia
- poradnia leczenia uzależnień
- dzienny oddział terapii uzależnienia od alkoholu
- dzienny oddział leczenia uzależnień

CELE:

1. Poszerzenie samoświadomości aktualnego funkcjonowania psychospołecznego pacjenta w kontekście doświadczeń z dzieciństwa
2. Analiza relacji pacjenta z rodzicami/opiekunami oraz źródeł cierpienia
3. Określenie osobistych potrzeb i pragnień oraz celów służących poprawie własnej sytuacji
4. Opracowywanie strategii radzenia sobie z problemami osobistymi, stanami emocjonalnymi
5. Zmiana dezadaptacyjnych sposobów reagowania na poziomie emocjonalnym, poznawczym, behawioralnym i interpersonalnym
6. Wzmacnianie poczucia samoskuteczności i samorealizacji
7. Wzmacnianie umiejętności budowania wsparcia społecznego

METODY:

- elementy psychoedukacji dostosowane do potrzeb
- psychoterapia grupowa
- psychoterapia indywidualna

CZAS REALIZACJI: do 24 miesięcy

FORMA ŚWIADCZEŃ:

- sesja psychoterapii grupowej
- sesja psychoterapii indywidualnej
- sesja psychoterapii rodzinnej

WYKONAWCY:

- psychoterapeuta lub osoba w trakcie szkolenia w zakresie psychoterapii, po ukończonym 2 roku nauki

Program psychoterapii krótkoterminowej dla par

GRUPA DOCELOWA: Z81.1, Z81.3, F41, F43, F45, F48, F60 i F10-19, F63.0, F63.8

MIEJSCE REALIZACJI:

- poradnia terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia
- poradnia leczenia uzależnień

CELE:

1. Świadome zaangażowanie się pary w leczenie
2. Zwiększenie świadomości własnych oczekiwań wobec partnera i siebie
3. Wzięcie odpowiedzialności za własne funkcjonowanie w związku
4. Poprawa wzorów komunikacji i umiejętności konstruktywnego rozwiązywania konfliktów
5. Poprawa bieżącego funkcjonowania pary oraz rodziny jako całości, w tym dzieci

METODY:

- terapia pary

CZAS REALIZACJI: od 8 do 10 spotkań

FORMA ŚWIADCZEŃ:

- sesja psychoterapii rodzinnej

WYKONAWCY:

- specjalista psychoterapii uzależnień
- psychoterapeuta lub osoba w trakcie szkolenia w zakresie psychoterapii, po ukończonym 2 roku nauki

Wskazane jest, aby wykonawcy posiadali przeszkolenie w zakresie krótkoterminowej terapii par.

Program psychoterapii długoterminowej dla par

GRUPA DOCELOWA: Z81.1, Z81.3, F41, F43, F45, F48, F60 i F10-19, F63.0, F63.8

MIEJSCE REALIZACJI:

- poradnia terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia
- poradnia leczenia uzależnień

CELE:

1. Odnalezienie się pary w sytuacji zdrowienia osoby uzależnionej
2. Rozpoznanie i zmiana wpływu utrwalonych dezadaptacyjnych wzorów relacji z rodzin pochodzenia na aktualne funkcjonowanie pary
3. Rozpoznanie indywidualnych doświadczeń z przeszłości, które wpływają na funkcjonowanie w związku
4. Analiza trudności i zranień powstałych w trakcie trwania związku
5. Wzięcie odpowiedzialności za własne funkcjonowanie w związku
6. Odkrywanie i wzmacnianie zasobów pary
7. Określenie ról i zadań w związku
8. Poprawa wzorów komunikacji i umiejętności konstruktywnego rozwiązywania konfliktów
9. Poprawa bieżącego funkcjonowania pary oraz rodziny jako całości, w tym dzieci
10. Uzyskanie większej bliskości w związku
11. Rozwój pary w perspektywie indywidualnej i systemowej

METODY:

- terapia pary

CZAS REALIZACJI: do 24 miesięcy

FORMA ŚWIADCZEŃ:

- sesja psychoterapii rodzinnej

WYKONAWCY:

- psychoterapeuta lub osoba po ukończeniu szkolenia w zakresie psychoterapii

Wskazane jest, aby wykonawcy posiadali szkolenie w zakresie terapii rodzin np. systemowej, psychodynamicznej, behawioralno-poznawczej, integracyjnej

Program terapii rodzin

Dla rodzin młodzieży oraz rodzin młodych dorosłych z rozpoznaniem F10-19, F63.0, F63.8

GRUPA DOCELOWA: Z81.1, Z81.3, F41, F43, F45, F48, F60 i F10-19, F63.0, F63.8

MIEJSCE REALIZACJI:

- poradnia leczenia uzależnień dla dzieci i młodzieży (1743 / 1745 / 1747)
- poradnia terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia
- poradnia leczenia uzależnień

CELE:

1. Rozpoznanie zaburzeń w systemie rodzinnym w kontekście zgłaszanego problemu uzależnienia
2. Rozpoznanie motywacji do udziału w procesie leczenia oraz zwiększenie zaangażowania w proces zmian rozwojowych
3. Zwiększenie świadomości wzajemnych oczekiwań w rodzinie
4. Wzięcie odpowiedzialności za własne funkcjonowanie w rodzinie
5. Poprawa bieżącego funkcjonowania rodziny, w tym zwiększenie poczucia bezpieczeństwa i zaufania
6. Poprawa wzorów interakcji w rodzinie
7. Zwiększenie umiejętności konstruktywnego rozwiązywania konfliktów

8. Budowanie prawidłowej struktury organizacji rodzinnej
9. Odkrywanie i wzmacnianie zasobów rodziny
10. Rozwój rodziny w perspektywie indywidualnej i systemowej

METODY:

- terapia rodziny

CZAS REALIZACJI: do 24 miesięcy

FORMA ŚWIADCZEŃ:

- sesja psychoterapii rodzinnej

WYKONAWCY:

- psychoterapeuta lub osoba po ukończeniu szkolenia w zakresie psychoterapii

Wskazane jest, aby wykonawcy posiadali szkolenie w zakresie terapii rodzin np. systemowej, psychodynamicznej, behawioralno-poznawczej, integracyjnej